

Specjalista analizy i rozwoju rynku

243105

Inna nazwa zawodu: analityk rynku finansowego, badacz rynku

Zadania i czynności

Głównym celem pracy specjalisty analizy rynku jest analiza i interpretacja danych, potrzebnych do ustalenia współzależności pomiędzy popytem, podażą, a ceną. Może to dotyczyć produktów, usług lub prowadzonych inwestycji i transakcji kapitałowych. Praca analityka rynku jest ważnym elementem szeroko pojętego zarządzania, nakierowanym na rozpoznawanie środowiska rynkowego firmy, branży lub produktu. Waga wyników tej pracy jest tym większa, im ostrzejsza jest konkurencja, szybciej i dynamiczniej zmienia się rynek. Ma ona także szczególne znaczenie dla firm wkraczających na nowe rynki, zarówno w sensie geograficznym, jak i ekonomicznym.

Badacz rynku może specjalizować się w:

- analizie spółek - czyli dokładnym badaniu stanu spółki na podstawie ogólnie dostępnych materiałów (np. prospektów emisyjnych) oraz bezpośrednich wywiadów z pracownikami tych firm;
- analizie rynku kapitałowego (czyli finansowego), w tym rynku hipotecznego (hipoteka na grunty, budynki), rynku pieniężnego, rynku walutowego, rynku papierów wartościowych (obligacje, akcje), a więc np. przewidywaniu kursów walut w określonym czasie (np. przed Nowym Rokiem albo Wielkanocą), omawianie, co wpływa na spadki jednych walut, a co na wzrosty innych, w jakiej walucie najlepiej lokować pieniądze;
- analizie rynku nieruchomości – co się kupuje: małe mieszkania czy duże, w jakich regionach Polski, czy ceny nieruchomości będą wzrastać, czy maleć;
- analizie rynku towarów i usług komercyjnych – badaniu, gdzie i jaką prowadzić aktywizację sprzedaży, jak prawidłowo wyznaczyć kanały dystrybucji,
- analizie danych socjologicznych – zbieraniu informacji rozszerzających wiedzę o otaczającej rzeczywistości: zdarzeniach, czynnościach, procesach czy zjawiskach (wszelkiego typu wyników ankiet) itp.
- analizie rynku pracy – badaniu potencjału pracodawców występujących na danym terenie, ofert pracy, a więc zapotrzebowania pracodawców na kandydatów do pracy. Badany jest potencjał kandydatów, ich wykształcenie, kwalifikacje, kompetencje i predyspozycje oraz oferty pracy, czyli występowanie określonych ofert na lokalnym rynku pracy.

Wymienieni wyżej analitycy pracują najczęściej w biurach maklerskich i doradczych, urzędach pracy, firmach socjologicznych zajmujących się badaniami marketingowymi, ponadto w instytucjach publicznych (urzędy statystyczne, banki), przedsiębiorstwach sektora prywatnego (duże koncerny i firmy). Obecnie coraz częściej zatrudnia się tego typu specjalistów w instytucjach tzw. trzeciego sektora, a więc stowarzyszeniach, fundacjach itp.

Wyniki pracy analityka rynku stanowią podstawę do podejmowania decyzji, co do trafności strategii rynkowej i produktowej firmy lub branży, a także do projektowania nowych strategii. Bardzo ważnym zatem aspektem pracy analityka rynku jest badanie dynamiki w tym zakresie (tendencje zmian i ich oczekiwane konsekwencje).

Środowisko pracy

Warunki materialne

Miejszem pracy analityka rynku jest biuro firmy, w której jest zatrudniony, choć czasem wykonuje on swoją pracę w innym miejscu np. w domu lub siedzibie innej instytucji, którą w danym czasie bada. Analityk może również pracować w terenie jako ankieter. Na ww. stanowisku nie występują szczególne zagrożenia czy choroby zawodowe. W swojej pracy analityk rynku może być jednak narażony na zwiększony stres, który towarzyszy mu głównie w pracy przy gromadzeniu danych i informacji pozyskiwanych bezpośrednio w badaniach ankietowych. Istnieje wówczas ryzyko odmów lub agresywnych reakcji badanych, których odwiedza w domu lub miejscu pracy.

Warunki społeczne

Analityk w zależności od zadania jakie ma do wykonania, pracę swoją wykonuje indywidualnie lub zespołowo. Jeżeli zlecenie jest duże, wówczas towarzyszy mu kilku specjalistów, którzy np. prowadzą określone badania, a następnie opracowują je. Jeśli zlecenie jest małe, pracuje sam. Zajmuje się wtedy wprowadzaniem oraz opracowywaniem danych, w celu nadania im odpowiednich formatów, umożliwiających prowadzenie dalszej analizy.

Analityk rynku musi dosyć często odpowiadać na przeróżne pytania, najczęściej szefowi i klientowi zlecającemu badanie.

Warunki organizacyjne

Godziny pracy analityka zazwyczaj są stałe, praca trwa od 6 do 9 godzin dziennie. Jednak może się zdarzyć zlecenie wymagające wydłużenia czasu pracy, pozostania w pracy na noc, w święto lub inny dzień wolny od pracy. Warto dodać, że analitycy dosyć często pracują w domu, gdzie uzupełniają to, czego nie zdołali zrobić w biurze. Analitycy pracujący w biurach maklerskich czy firmach produkcyjnych, czasami muszą wyjeżdżać daleko od domu, by na miejscu zbadać stan faktyczny spółki czy przedsiębiorstwa, lub zebrać wymagane informacje.

Praca analityka nie jest bardzo szczegółowo nadzorowana. Nadzorowany jest wybór zadań i celów pracy, a osoby pracujące na tym stanowisku z reguły same sobie organizują plan pracy. Wykonywane zadania nie należą do rutynowych, ponieważ czynności są zróżnicowane i nie podlegają określonemu wzorcowi lub szablonowi. Do niektórych zadań mogą być wykorzystywane jedynie te same narzędzia i metodyka. Wykonując pracę analityk ponosi za nią odpowiedzialność głównie przed zlecającym oraz przełożonym, czasem ponosi również odpowiedzialność prawną, jeśli wykonuje swoje usługi dla instytucji publicznych np. banków czy policji.

Wymagania psychologiczne

Jedną z najważniejszych cech, jaką powinna się charakteryzować osoba pracująca na

tym stanowisku, jest zdolność logicznego myślenia i wyciągania wniosków, tzn. dostrzegania pewnych związków przyczynowo – skutkowych. Analityk musi posiadać dużą podzielność uwagi oraz umiejętność podejmowania decyzji, nawet w sytuacji, kiedy brak jest wszystkich przesłanek dotyczących istniejącego zagadnienia. Powinien być osobą bardzo dokładną, skrupulatną i cierpliwą, ponieważ czasami drobne szczegóły mogą decydować o trafności podjętej decyzji. Bardzo wskazane jest również, aby osoba pracująca na tym stanowisku posiadała dobrą pamięć.

W tej pracy ważna jest też wytrzymałość na długotrwały wysiłek, ponieważ trzeba pracować w szybkim tempie i czasem dużo więcej niż 8 godzin. Wielce przydatna jest również łatwość nawiązywania kontaktów z innymi ludźmi, co jest szczególnie ważne w przypadku analityków ankietatorów, którzy muszą przeprowadzić ankiety i zebrać informację od ludzi.

Innymi niezwykle pożądanymi cechami w tym zawodzie są inicjatywa, pomysłowość i dobra organizacja pracy, ponieważ analityk zazwyczaj sam musi opracować plan pracy i zakres wykonywanych czynności. Bardzo ważne jest również biegłe posługiwanie się językiem polskim, ponieważ wyniki przeprowadzonych badań i analiz opracowuje w formie pisemnej. Poza tym dobrze jest, gdy osoba chcąc pracować na tym stanowisku jest ciekawa świata i nie odczuwa lęku przed nowymi sytuacjami i wyzwaniem.

Wymagania fizyczne i zdrowotne

Praca analityka rynku jest zaliczana raczej do lekkich w sensie obciążenia fizycznego, ponieważ jest to głównie praca umysłowa. Na pewno pracy tej towarzyszy stres psychiczny. Pracownikom nie stawia się szczególnych wymagań zdrowotnych, ale pewne dysfunkcje zdrowotne uniemożliwiają wykonywanie tego zawodu. Bardzo ważną rzeczą jest w tym zawodzie sprawność wzroku, ponieważ praca analityka polega głównie na czytaniu i pracy na komputerze. Równie ważną rzeczą jest sprawność narządu słuchu, bowiem analityk pracujący w zespole kontaktuje się z innymi analitykami (wykorzystując do tego na przykład telefon), uzgadnia, konsultuje, negocjuje, nie powinien zatem mieć również problemów ze sprawnością mowy.

Na stanowisku analityka rynku istnieje możliwość zatrudnienia osób niepełnosprawnych z niedowładem kończyn dolnych. Niepełnosprawność ta na ogół nie uniemożliwia wykonywania zadań wyznaczonych przez pracodawcę.

Analityk powinien być osobą zrównoważoną i nie mieć problemów ze zdrowiem psychicznym. Przy wykonywaniu tego zawodu mniejsze znaczenie ma, np. budowa fizyczna czy dysfunkcje np. układu oddechowego itp.

Warunki podjęcia pracy w zawodzie

Warunkiem podjęcia pracy w tym zawodzie jest posiadanie wyższego wykształcenia. W przypadku osób chcących pracować w instytucjach socjologicznych wymagane jest wykształcenie socjologiczne lub psychologiczne, natomiast od analityków starających się o pracę w bankach i instytucjach finansowych oczekuje się ukończonych studiów o kierunku: ekonomia, finanse, bankowość lub marketing. Oprócz uzyskania określonego wykształcenia mile widziana jest znajomość jednego, a nawet kilku języków obcych tj: angielskiego, niemieckiego, a często również i rosyjskiego. Jest to potrzebne do ciągłego uzupełniania wiedzy z publikacji obcojęzycznych, których jest bardzo dużo. Ważna jest również biegła znajomość języka polskiego, niezbędna do tworzenia

różnych publikacji i opracowań, często kierowanych do ludzi grona profesorskiego i akademickiego.

Pożądana jest również bardzo dobra znajomość obsługi komputera i Internetu, ponieważ wszystkie zestawienia, opracowania i tabele robi się przy użyciu programów komputerowych, które później przesyłane są drogą elektroniczną.

Możliwości awansu w hierarchii zawodowej

Możliwość awansu w hierarchii zawodowej mają zarówno osoby pracujące w prywatnych firmach socjologicznych, urzędach, jak i bankach. Dzięki swej pracy, doświadczeniu, podnoszeniu kwalifikacji, nabywaniu nowej wiedzy, poprzez śledzenie np. opracowań innych badaczy rynku, również tych z zagranicy, można znacznie awansować, zostać na przykład członkiem zarządu lub rady nadzorczej, albo zostać kierownikiem badań - kierować pracą zespołu analityków.

Można również wyjechać na staż lub stypendium do firmy "matki" lub innej współpracującej firmy, często dużego koncernu zachodniego. Wszystko to wiąże się oczywiście z podwyższeniem zarobków pracownika i stawianych mu wymagań. Wiąże się to również z możliwością poznania nowych miejsc, krajów, zakątków świata, kultur, co w ogromny sposób może przyczynić się również do rozwoju osobistego, co dla wielu osób będzie rodzajem awansu. Jeśli w firmie pracuje mało osób, awans może mieć charakter przede wszystkim finansowy.

Możliwości podjęcia pracy przez dorosłych

W zawodzie specjalisty analizy rynku większe znaczenie niż wiek mają posiadane przez kandydata kompetencje, kwalifikacje i w dużym stopniu doświadczenie zawodowe. Pracodawcy na ogół preferują osoby energiczne, dobrze wykształcone, które posiadają umiejętności i kwalifikacje potrzebne do pracy w tym zawodzie.

Możliwości zatrudnienia

Możliwości zatrudnienia w zawodzie specjalisty analizy rynku dają przede wszystkim firmy zajmujące się produkcją bądź usługami, jak i firmy specjalizujące się w badaniach rynku. Możliwe jest zatrudnienie w przedsiębiorstwach sektora publicznego (urzędy statystyczne, banki, państwowe instytucje finansowe i urzędy pracy), instytucjach III - sektora (organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, fundacje).

Prywatne przedsiębiorstwa dające zatrudnienie specjalistom analizy rynku to przede wszystkim duże koncerny (np. farmaceutyczne, ośrodki badawczo rozwojowe funkcjonujące przy takich firmach jak PKN Orlen SA) oraz prywatne pracownie badawcze.

Specjalista analizy może też pracować niezależnie, na podstawie umów cywilo-prawnych lub w ramach własnej działalności gospodarczej, świadcząc usługi analizy rynku dla innych podmiotów. Wiele największych w kraju firm badających rynek oraz opinię społeczną (np. OBOP czy CBOS), podpisując z ankietarami umowy o współpracę wymaga, aby posiadali oni własną działalność gospodarczą.

Zawody pokrewne

Socjolog

Pośrednik pracy,

Ankieter, teleankieter

Specjalista do spraw marketingu i handlu (sprzedaży)

Specjalista ds. finansów

Polecana literatura

Churchill G.A., „Badania marketingowe podstawy metodologiczne” - Warszawa 2002

Garlicki J. „Badania przedpromocyjne i skuteczności promocji” - Warszawa 1996

Kotler Ph. „Marketing, Aanaliza, Planowanie, Wdrażanie i Kontrola”Warszawa 1994

Morgan G., "Obrazy organizacji" Warszawa 2005

Mynarski S., "Analiza rynku Problemy i metody" Warszawa 2002

Munarski S. "Praktyczne metody analizy danych rynkowych i marketingowych" Kraków 1999

Sagan A., "Badania marketingowe Podstawy, kierunki" Kraków AE 2004